

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE VOLKSGEZONDHEID, HET
LEEFMILIEU EN DE MAATSCHAPPELIJKE
HERNIEUWING

COMMISSION DE LA SANTÉ PUBLIQUE, DE
L'ENVIRONNEMENT ET DU RENOUVEAU DE LA
SOCIÉTÉ

dinsdag

17-12-2002

13:30 uur

mardi

17-12-2002

13:30 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Vraag van mevrouw Trees Pieters aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "BSE-testen" (nr. A504)

Sprekers: **Trees Pieters, Jef Tavernier**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Samengevoegde vragen van 3
- mevrouw Frieda Brepoels aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de gevolgen voor de volksgezondheid door de geluidshinder rond de luchthaven van Zaventem" (nr. A516)

- mevrouw Els Van Weert aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de gevolgen voor de volksgezondheid van de hinder veroorzaakt door de nachtvluchten boven de Noordrand van Brussel" (nr. A551)

- de heer Bart Laeremans aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de gevolgen van de concentratie van dag- en nachtvluchten vanuit Zaventem" (nr. A561)

Sprekers: **Frieda Brepoels**, voorzitter van de VU&ID-fractie, **Els Van Weert, Bart Laeremans, Jef Tavernier**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

Vraag van mevrouw Karine Lalieux aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de erkenning van anesthesisten" (nr. A558)

Sprekers: **Karine Lalieux, Jef Tavernier**, minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu

SOMMAIRE

Question de Mme Trees Pieters au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les tests ESB" (n° A504)

Orateurs: **Trees Pieters, Jef Tavernier**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Questions jointes de 3
- Mme Frieda Brepoels au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les conséquences pour la santé publique des nuisances sonores à proximité de l'aéroport de Zaventem" (n° A516)

- Mme Els Van Weert au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les effets sur la santé publique des nuisances causées par les avions survolant de nuit la périphérie nord de Bruxelles" (n° A551)

- M. Bart Laeremans au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les conséquences de la concentration des vols de jour et de nuit décollant de l'aéroport de Zaventem" (n° A561)

Orateurs: **Frieda Brepoels**, présidente du groupe VU&ID, **Els Van Weert, Bart Laeremans, Jef Tavernier**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

Question de Mme Karine Lalieux au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "l'agrément des anesthésistes" (n° A558)

Orateurs: **Karine Lalieux, Jef Tavernier**, ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement

COMMISSIE VOOR DE
VOLKSGEZONDHEID, HET
LEEFMILIEU EN DE
MAATSCHAPPELIJKE
HERNIEUWING

van

DINSDAG 17 DECEMBER 2002

13:30 uur

COMMISSION DE LA SANTÉ
PUBLIQUE, DE
L'ENVIRONNEMENT ET DU
RENOUVEAU DE LA SOCIÉTÉ

du

MARDI 17 DÉCEMBRE 2002

13:30 heures

De vergadering wordt geopend om 13.39 uur door mevrouw Els Van Weert, voorzitter.
La séance est ouverte à 13.39 heures par Mme Els Van Weert, présidente.

01 **Vraag van mevrouw Trees Pieters aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "BSE-testen" (nr. A504)**

01 **Question de Mme Trees Pieters au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les tests ESB" (n° A504)**

01.01 **Trees Pieters** (CD&V): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, door het tumult van vorige week is een vergadering van de commissie voor de Volksgezondheid doorgegaan op een moment waarvan ik niet op de hoogte was. Mijn vraag is daarom met een week uitgesteld.

Mijn vraag houdt verband met de nieuwe voorschriften van de Europese Commissie inzake staatssteun voor het verwerken van slachtafval en gestorven dieren en TSE- en BSE-testen. Vanaf 1 januari 2003 zouden de nieuwe Europese richtsnoeren inzake de staatssteun voor het verwerken van slachtafval, gestorven dieren en TSE-testen in werking treden. Dit is noodzakelijk ingevolge het concurrentiebeleid dat tussen de diverse lidstaten bestaat. De lidstaten zullen verplicht zijn hun maatregelen te testen aan de nieuwe Europese wetgeving en zullen wellicht hun beleid moeten bijsturen.

Mijnheer de minister, ik had u willen vragen welke implicaties dit in ons land heeft voor de zieke dieren, maar ook voor de BSE-testen zelf. Ten tijde van mevrouw Aelvoet hebben wij maandenlang gediscussieerd over wie de kosten voor de testen voor zijn rekening moest nemen: de producent, de tussenstadia of de consument. Hier staat nu duidelijk dat de steun maximum 40 euro mag bedragen, waarvan Europa momenteel 15 euro voor zijn rekening neemt. Vanaf 2003 zal Europa nog slechts 10,3 euro voor zijn rekening nemen. Ik wil ook vragen of dit gevolgen heeft voor de beslissing van voorgangster over wie zal opdraaien voor de kosten van BSE-testen.

01.02 Minister **Jef Tavernier**: Mevrouw de voorzitter, collega's, de Europese Commissie heeft inderdaad nieuwe richtsnoeren opgesteld inzake de staatssteun voor tests inzake OSE, overdraagbare

01.01 **Trees Pieters** (CD&V): L'entrée en vigueur des nouvelles règles européennes concernant le traitement des carcasses et les tests sur les animaux doit avoir lieu le 1er janvier 2003. Les Etats membres sont donc contraints d'harmoniser leur politique avec la réglementation européenne, ce qui doit rendre la concurrence plus loyale.

Tout cela aura-t-il des implications pour notre pays? La Belgique réalise en effet aussi de nombreux tests ESB. A l'époque, nous avons longuement débattu de la question de savoir qui, du producteur ou du consommateur, allait en supporter les coûts. L'aide allouée ne peut plus dépasser aujourd'hui 40 euros. A partir de 2003, l'Europe n'interviendra plus qu'à concurrence de 13 euros. Va-t-il falloir aménager la politique définie par la ministre Aelvoet? Qui prendra alors les coûts en charge?

01.02 **Jef Tavernier**, ministre: La Commission européenne a, en effet, arrêté de nouvelles lignes

spongiforme encephalopathieën, voor de ophaling en de verwerking van dode dieren en het verwerken van slachtafval.

Wat betreft de al bestaande staatssteun heeft de Europese Commissie laten weten dat deze bepalingen slechts in werking zullen treden vanaf 1 april 2003. Er is dus een kleine verschuiving van 1 januari 2003 naar 1 april 2003. Inzake de verwerking van het slachtafval is het zo dat dit een duidelijk regionale bevoegdheid is en dat ik daar niet mag of kan op antwoorden. Wat betreft de opsporingstesten is de limiet van 40 euro slechts van toepassing voor de testen uitgevoerd op dieren geslacht voor consumptie, maar niet voor testen uitgevoerd op de kadavers in destructiebedrijven. Daar is de limiet niet geldig.

Bovendien is het belangrijk te stellen dat de Belgische Staat niet tussenkomt in de financiering van de BSE-tests. Voor deze financiering bestaat binnen de vleessector reeds een principiële akkoord. De modaliteiten hiervoor zullen in werking treden nadat het koninklijk besluit, genomen op basis van de wet waarover in de Senaat vorige week is gestemd, in werking treedt. Men heeft natuurlijk moeten wachten op de goedkeuring van de wet door de Senaat nadat ze enkele weken geleden in de Kamer werd goedgekeurd. Het ontwerp van koninklijk besluit moet eerst nog worden voorgelegd aan de Europese Commissie, dit in het kader van de interne markt.

Ik denk dat ik u hiermee de elementen heb gegeven voor het antwoord op de vragen die onder de federale bevoegdheid ressorteren.

directrices en matière d'aide de l'Etat pour le financement des tests pratiqués sur les animaux ainsi que pour la collecte et le traitement d'animaux morts et de déchets d'abattoir. L'entrée en vigueur, initialement prévue le 1er janvier 2003, a été reportée au 1er avril 2003.

Le traitement des déchets d'animaux relève de la compétence des Régions. Je ne peux donc pas apporter de réponse à votre question.

La limitation à 40 € pour l'aide dans le cadre des tests de dépistage ne s'applique qu'aux animaux abattus pour être consommés et donc pas aux tests sur les cadavres traités dans les entreprises de destruction.

L'Etat n'intervient pas dans le financement des tests ESB. Il existe un accord de principe sur cette matière au sein du secteur de la viande. Cet accord pourra être concrétisé après la promulgation de l'arrêté royal consécutif à l'adoption récente, par les deux assemblées, de la loi concernée. Les instances européennes devront d'abord examiner ce projet d'arrêté royal pour déterminer si les règles du marché sont respectées.

01.03 Trees Pieters (CD&V): Ik dank u, mijnheer de minister. Het is inderdaad zo dat de verwerking van slachtafval een geregionaliseerde materie is, maar ik heb daarover ook niets gevraagd. Ik wou nog weten of dit gevolgen heeft voor de BSE-zieke dieren, dat wil zeggen op dieren getest op BSE. Heeft het daar een implicatie op?

01.04 Minister Jef Tavernier: Men moet een onderscheid maken tussen tests uitgevoerd op dieren, geslacht voor consumptie. Daarvoor geldt een som van 40 euro.

01.05 Trees Pieters (CD&V): Alleen daarvoor?

01.06 Minister Jef Tavernier: Alleen daarvoor.

01.07 Trees Pieters (CD&V): Dit heeft geen effect op de tests op de kadavers?

01.08 Minister **Jef Tavernier**: Neen, dit heeft inderdaad geen effect op de tests op de kadavers.

01.09 **Trees Pieters** (CD&V): Ook niet op de preventieve tests?

01.10 Minister **Jef Tavernier**: Neen.

01.11 **Trees Pieters** (CD&V): Ik dank u.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

02 **Samengevoegde vragen van**

- mevrouw **Frieda Brepoels** aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de gevolgen voor de volksgezondheid door de geluidshinder rond de luchthaven van Zaventem" (nr. A516)

- mevrouw **Els Van Weert** aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de gevolgen voor de volksgezondheid van de hinder veroorzaakt door de nachtvluchten boven de Noordrand van Brussel" (nr. A551)

- de heer **Bart Laeremans** aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de gevolgen van de concentratie van dag- en nachtvluchten vanuit Zaventem" (nr. A561)

02 **Questions jointes de**

- Mme **Frieda Brepoels** au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les conséquences pour la santé publique des nuisances sonores à proximité de l'aéroport de Zaventem" (n° A516)

- Mme **Els Van Weert** au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les effets sur la santé publique des nuisances causées par les avions survolant de nuit la périphérie nord de Bruxelles" (n° A551)

- M. **Bart Laeremans** au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "les conséquences de la concentration des vols de jour et de nuit décollant de l'aéroport de Zaventem" (n° A561)

02.01 **Frieda Brepoels** (VU&ID): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, wij hebben de afgelopen dagen en weken reeds heel vaak uw collega, mevrouw **Durant**, bevoegd voor de luchthavenproblematiek, ondervraagd over de discussie die ontstaan is naar aanleiding van de invoering van de verschillende akkoorden die tussen de federale regering, de Vlaamse regering en de Brusselse Hoofdstedelijke regering werden gesloten en die tot doel hebben de geluidshinder rond de luchthaven van Zaventem op termijn te beperken.

Toen wij vorige week mevrouw de minister confronteerden met de gevolgen voor de volksgezondheid, niet alleen op korte, maar ook op middellange en lange termijn, antwoordde zij daar eigenlijk niet bevoegd voor te zijn en dat wij ons moesten richten tot haar collega van Volksgezondheid. Ik dacht, mijnheer de minister, dat tijdens het overleg en in het globaal akkoord dat de verschillende regeringen hebben gesloten, ook andere aangelegenheden aan bod zijn gekomen die te maken hebben met ruimtelijke ordening, met het onderbrengen van de vliegtuigen van Melsbroek – Defensie dus – of met het ontwikkelen van industriezones en zo meer. Ik vond het heel vreemd om te moeten vaststellen dat in dat overleg de problematiek van volksgezondheid en milieu als zodanig niet echt aan bod is gekomen, te meer daar de problemen en de hinder voor de betrokkenen zich vooral op dat vlak gesitueerd zijn.

02.01 **Frieda Brepoels** (VU&ID): La concertation et les accords entre les gouvernements fédéral, flamand et bruxellois à propos de la limitation des nuisances sonores à proximité de l'aéroport de Zaventem ont pour ainsi dire fait l'impasse sur les problèmes liés directement à la santé publique et à l'environnement.

Voilà qui est surprenant dans la mesure où c'est précisément à ce niveau que se situent les nuisances subies par les riverains. Devant l'absence de réaction concrète des diverses autorités face aux multiples plaintes relatives à la santé, comme par exemple des problèmes cardiaques et des insomnies, des groupes d'action, en collaboration avec des généralistes de la région, ont créé, la semaine passée, leur propre point de

Vorige week was het dan zover: de actiegroep heeft samen met de huisartsen van de streek een meldpunt opgericht, omdat zij hadden vastgesteld dat de verschillende overheden aarzelen en weinig concrete stappen ondernemen als antwoord op de verschillende en veelvuldige gezondheidsklachten. Die gezondheidsklachten zijn duidelijk aanwezig en zij worden nu gegroepeerd. Men wordt 's nachts vaak uit zijn slaap gehaald, men heeft last van hartklachten of van slaapstoornissen en zo meer.

Ten tweede, de milieuklachten hebben, op termijn, ook betrekking op het neerslaan in de betwiste zone van de kerosine-uitlaatgassen van de opstijgende vliegtuigen. Ik stel vast dat men in dit land vaak heel wat gezondheidsonderzoeken doet. Zo wordt bijvoorbeeld in mijn streek het gebruik van pesticiden in de fruitsector onderzocht, waarbij wordt nagegaan welke gevolgen voor de volksgezondheid het gebruik van pesticiden gedurende een periode van twintig tot vijftig jaar heeft. De vraag rijst of het niet beter is om nu reeds de problemen te onderkennen en een gezondheidsonderzoek op te starten, om zo een vergelijkbare basis te hebben voor de volgende jaren, want die problemen geraken zo maar niet van de baan: zij kunnen in intensiteit misschien wat verminderen, maar zij blijven aanwezig.

Ik had ook een aantal vragen – die ik, zoals gezegd, reeds aan mevrouw Durant heb gesteld – over de meerkost voor de gezondheidszorg, als gevolg van isolatiekosten en gezondheidsklachten. Heeft men de gevolgen van de concentratie van de vluchten vooraf ingeschat? Heeft men die kosten eens tegenover elkaar gezet? Vandaag – maar wij zijn nog niet met de bespreking gestart – wordt een voorstel van resolutie van uw partijgenoot, mijnheer Vanoost, besproken, waarin een kosten-batenanalyse aan bod komt en waar dezelfde problematiek wordt aangesneden. Die problemen zijn dus belangrijk genoeg om nu reeds onder ogen te worden genomen en daarom wil ik aan de minister vragen wat hij op dat vlak zal en wil ondernemen.

De **voorzitter**: Dank u mevrouw Brepoels. Ik zou graag aan mevrouw Van de Castele vragen om het roer over te nemen want ik heb een vraag over hetzelfde onderwerp.

Voorzitter: Annemie Van de Castele.

Présidente: Annemie Van de Castele.

02.02 Els Van Weert (VU&ID): Mevrouw de voorzitter, ik denk dat de problematiek ondertussen genoegzaam bekend is en voldoende geschetst is in de uiteenzetting van mevrouw Brepoels. Ik ga dus niet verder in op de historiek, in tegenstelling tot het punt met betrekking tot het treffen van voorzorgsmaatregelen of het organiseren van vooronderzoeken over de mogelijke gevolgen voor de volksgezondheid van die specifieke groep die door de concentratie van de nachtvluchten getroffen wordt.

Mijn eerste vraag geldt dus voor uw voorganger, maar ik neem aan dat u daar ook een antwoord kunt op geven. Waarom heeft de toenmalige minister van Volksgezondheid niets gedaan om zich te vergewissen van de mogelijke nadelige gevolgen voor de volksgezondheid bij die voorgenomen concentratie?

Ten tweede, is er een vraag en heel wat opmerkingen van de

contact.

Les plaintes environnementales concernent l'impact des émissions de kérosène des avions en phase de décollage. Ne serait-il pas opportun de mener à ce propos une enquête de santé qui durerait vingt ou vingt-cinq ans, par analogie avec, par exemple, l'enquête sur l'utilisation des pesticides dans le secteur de la fruiticulture?

Quel surcoût toutes ces plaintes physiques représentent-elles pour les soins de santé? A-t-on fait une estimation préalable des conséquences de la concentration des vols et a-t-on pesé le pour et le contre? J'avais déjà posé ces questions à Mme Durant qui les a transmises au ministre de la Santé publique. Les mêmes problèmes sont d'ailleurs abordés dans la proposition de résolution de M. Vanoost dont nous discuterons aujourd'hui encore.

02.02 Els Van Weert (VU&ID): Pourquoi l'ancienne ministre de la Santé publique ne s'est-elle pas inquiétée des éventuels effets négatifs sur la santé des projets de concentration des vols de nuit au-dessus de la périphérie Nord de Bruxelles?

Selon les généralistes de la région, les émissions de kérosène et de certaines particules provoquent déjà des problèmes d'ordre respiratoire. Le ministre a-t-il l'intention de faire examiner quelles pourraient être les

inwoners van de Noordrand van Brussel over de milieuoverlast, over de uitstoot van kerosine, stofdeeltjes en andere en de bijkomende risico's die dat mee kan brengen, meer specifiek wat de gezondheid betreft van voornamelijk kinderen en ouderen. Deze verschijnselen zullen ademhalingsproblemen veroorzaken en veroorzaken dit vandaag reeds, volgens de huisartsen van de regio.

Hebt u een intentie, mijnheer de minister, om na te gaan wat die gevolgen kunnen zijn? Hebt u daarover buitenlandse studies geraadpleegd? Die zijn er. Er zijn wetenschappelijke studies gedaan rond de impact van de uitstoot van kerosine en de impact van geluidsoverlast.

Ik kan daar een aantal voorbeelden van citeren, maar ik denk dat u deze wel reeds zelf hebt kunnen nakijken. Dat is één van mijn vragen. Indien dat niet zo is dan kan ik u deze straks gerust overmaken, maar ik neem aan dat u deze zelf veel beter kan terugvinden dan ik.

Ten slotte nog de gezondheidsproblemen die gepaard gaan meer specifiek met het vliegtuiglawaai zelf. Hier is eveneens heel wat internationaal onderzoek rond verricht. Misschien zal u zeggen dat daar onderzoek naar verricht is en dat u zich daarvan vergewist heeft. Internationaal staat vast dat er een relatie bestaat tussen het lawaai van vliegtuigen enerzijds en problemen met hart – en bloedvaten anderzijds, eveneens geheugenstoornissen bij kinderen, verminderd spraakvermogen en dergelijke meer. Bent u bereid om tenminste een studie te laten doen bij de huisartsen van de Noordrand of navraag te doen om een beeld te krijgen op een eventuele toename van dergelijke problemen? Bent u bereid om een enquête uit te voeren bij de inwoners van de streek zodat u daar ten minste een beter zicht op zou kunnen krijgen?

Tenslotte wil ik verwijzen naar een uitspraak van een toch wel gerespecteerde instelling als het Europees Hof voor de Rechten van de Mens. Deze heeft het Verenigd Koninkrijk veroordeeld voor een schending van artikel 8 van het EVRM wegens de toename van lawaaihinder van nachtvluchten op de luchthaven van Heathrow. Daar zegt het Hof – en het gaat verder dan ooit tevoren met betrekking tot het recht op een gezond leefmilieu – dat de regering vooraf een kritische evaluatie had moeten maken van en een grondigere studie over slaapstoornissen door nachtvluchten, slaaponderbrekingen en dergelijke meer. Dit was één van de opmerkingen van het Europees Hof van de Rechten van de Mens. Zij stellen dat voorbereidende studies moeten gemaakt worden wat de impact van dergelijke beleidsopties betreft. Ik vraag me dan ook af, mijnheer de minister, of u daar voldoende rekening mee hebt gehouden of dat ons ook een dergelijke veroordeling te wachten zou kunnen staan?

02.03 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, ik had inderdaad nog andere verplichtingen. Daarom heb ik mij hierheen gehaast en ben ik nu nog aan het hijgen.

Hoe dan ook, ik zou willen signaleren dat ik een beetje plaatsvervangende schaamte voel, niet door de vraag van collega Van Weert, want zij heeft het volste recht om te elfder ure het debat over de nachtvluchten te volgen, maar om de volgende reden. Ik heb

conséquences des nuisances environnementales, en particulier chez les enfants et les personnes âgées? A-t-il consulté des études étrangères en la matière?

Les problèmes de santé causés par le bruit des avions ont fait l'objet de nombreuses études internationales qui ont mis en évidence le lien entre les nuisances et les problèmes cardiovasculaires ainsi que les troubles de la mémoire chez les enfants. Le ministre est-il disposé à faire mener une étude auprès des médecins généralistes et des habitants de la périphérie Nord pour évaluer le risque d'une éventuelle augmentation de ces problèmes?

La Cour européenne des droits de l'homme a condamné le Royaume-Uni pour une violation de l'article 8 de la CEDH en raison de l'augmentation des nuisances sonores provoquées par les vols de nuit à Heathrow: le gouvernement avait préalablement dû faire procéder à une étude fouillée des troubles et des interruptions du sommeil causés par ces vols de nuit. Le ministre a-t-il suffisamment tenu compte de cet arrêt ou la Belgique s'expose-t-elle éventuellement aussi à une condamnation?

02.03 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Je m'interroge à propos de la citation de M. Bert Anciaux à faire comparaître les ministres, M. Tavernier et Mme Durant. En sa qualité de ministre, il a en effet cosigné l'accord relatif aux vols de nuit. Du reste, le rôle du ministre

vorige week Bert Anciaux, een partijmilitant van u, mevrouw Van Weert, gehoord, die nu de ministers Tavernier en Durant dagvaardt, en ik heb daar zeer grote problemen mee. Immers, de heer Anciaux heeft als minister in de Vlaamse regering het akkoord destijds mee goedgekeurd en is dus onrechtstreeks of bijna rechtstreeks medeverantwoordelijk voor al die gezondheidsproblemen die u zonet heeft opgesomd. Als de Vlaamse regering niet mee in dat bootje was gestapt, dan zaten we nu niet met de problemen. Had minister Van Grembergen het niet gehandhaafd op 16 juli en op 29 november en had hij hard met de vuist op tafel geslagen, dan zouden we vandaag ook in een andere situatie zitten.

Een groot probleem heeft te maken met de houding van Spirit zelf. U bent niet het eerste het beste parlements lid, maar wel de voorzitter van Spirit en ik hoop dat u uw invloed aanwendt om er iets aan te doen.

Van Grembergen n'est pas négligeable non plus. La présidente de Spirit pourrait-elle peut-être user de son influence?

Le ministre Tavernier a-t-il été associé à la préparation ou à l'élaboration de la politique de concentration du trafic aérien à Zaventem? Les conséquences pour la santé publique ont-elles fait l'objet d'une étude préalable? Une distinction a-t-elle été opérée entre les vols de jour et de nuit? Des études sont-elles encore en cours actuellement? La ministre Durant continue de prétendre qu'elle ne dispose pas encore des données exactes, alors que les groupes d'actions les possèdent depuis longtemps. J'espère que le ministre Tavernier se montrera plus coopératif.

De **voorzitter**: Uw vraag moet gericht zijn aan de minister.

02.04 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Uiteraard. Het is omdat de minister zelf gedagvaard is, dat ik er toch even wil op wijzen. Hij zal mij zeker niet tegenspreken.

Werd de minister of zijn voorganger op enige wijze betrokken bij de voorbereiding of de uitwerking van het concentratiebeleid inzake luchtverkeer van op Zaventem? Werden er voorbereidende studies gedaan met de betrekking tot de gevolgen voor de volksgezondheid? Werd hierbij een onderscheid gemaakt tussen dag- en nachtvluchten? Zijn er momenteel studies in uitvoering? Als er al studies zijn geweest, kan de minister ons daarvan op de hoogte houden? Dat is het grote probleem met minister Durant. Het is daarnet opnieuw gebeurd. Ik heb heel wat cijfers gevraagd, maar ze heeft ze blijkbaar nog steeds niet. En ze hebben meer tijd nodig bij Belgacontrol. De actiegroepen hebben reeds lang cijfers, maar de minister zelf weigert die ter beschikking te stellen en schuift alles op de lange baan. Ik hoop dat deze minister wat transparanter zal handelen.

Beschikt de minister over studies over de luchtvaartproblematiek in het buitenland? Zijn er elders voorbeelden van een concentratiebeleid zoals men dat hier wil uitwerken? Deelt de minister de conclusies van de werkgroep Daedalus in verband met de gevolgen van overmatige blootstelling aan vliegtuiglawaai inzake hypertensie, gehoorstoornissen, geheugenstoornissen, slaapstoornissen, grotere kans op vroegtijdig overlijden enzovoort. Heeft de minister dezelfde bevindingen als dewelke we uitgebreid hebben kunnen lezen in de nota's van de actiegroepen? Is het niet veel logischer dat overlast zoveel mogelijk gespreid zou worden?

Wat zijn de gevolgen van geconcentreerde uitstoot van vliegtuiggassen en verbrandingsgassen. Dat is een toegevoegde

02.04 Bart Laeremans (VLAAMS BLOK): Le ministre a-t-il connaissance d'études internationales concernant la problématique aéronautique? Des exemples de politique de concentration existent-ils également à l'étranger? Le ministre partage-t-il les conclusions du groupe de travail Daedalus relatives aux conséquences physiques de l'exposition excessive au bruit des avions? Ne serait-il pas plus logique de répartir les nuisances?

Des enquêtes ont-elles déjà été menées au sujet des effets de l'émission concentrée de gaz d'échappement des avions? Ce problème a-t-il déjà fait l'objet d'une concertation avec la ministre flamande du Bien-Etre, Mme Vogels?

Le ministre souscrit-il au mode de calcul du nombre de personnes qui seront incommodés par la concentration? La "fréquence" sera-t-elle également prise en considération à l'avenir? N'est-il pas paradoxal que certaines

vraag, maar ik denk dat ze zeker aan de orde moet komen. Is er op dat vlak al onderzoek verricht? Het gaat toch ook om concentratie van uitwasemingen 's nachts en nog meer overdag. Wordt er samengewerkt met het meldpunt? U heeft ondertussen het antwoord kunnen lezen van mevrouw Vogels op 11 december. Is er met haar al overleg geweest, zoals ze heeft aangekondigd?

Ik heb nog enkele bijkomende vragen inzake hinder en isolatie. Gaat de minister akkoord met de wijze waarop berekend wordt hoeveel mensen er door de concentratie gehinderd worden? Hoe komt het dat het aspect frequentie daarin tot op vandaag geen rol in heeft gespeeld? Op welke wijze zal daar alsnog rekening mee gehouden worden? Hoe komt het volgens de minister dat het vermoedelijke aantal veel lager ligt dan het aantal mensen wiens woning geïsoleerd moet worden. Men vindt wel dat een aantal mensen degelijke isolatie moet krijgen aan hun woning maar anderzijds worden die mensen blijkbaar niet gehinderd. Dat vind ik een zeer grote paradox. Klopt het dat de concentratie boven de Noordrand zo weinig hinder met zich meebrengt zodat geen voorafgaande isolatie noodzakelijk is? Dat is vreemd.

In het landingsgebied van Kortenberg wil men eerst isoleren en dan concentreren. In de Noordrand wil men dat helemaal niet gelijktijdig doen, dat is allemaal niet nodig. Dat is allemaal heel vreemd.

Gaat de minister akkoord met de isolatiezones zoals ze tot nu toe zijn uitgetekend? Kan hij ons daarvan de kaarten bezorgen?

Ik kom tot mijn laatste vraag. Zal de geplande uitwaaiëring niet automatisch voor een hoger aantal te isoleren woningen zorgen? Klopt het dat zware isolatie zorgt voor extra gezondheidsproblemen binnenshuis? De minister zal mij niet tegenspreken, want mevrouw Vogels heeft dat in het Vlaams Parlement bevestigd, maar misschien kan hij daar iets aan toevoegen. Is het voor de volksgezondheid niet raadzaam dat men, zeker 's nachts, met open raam zou kunnen slapen?

Dat is een hele boterham, maar de minister heeft de vragen vooraf ontvangen. Ik wou ze voor het verslag toch nog even voorlezen.

02.05 Minister **Jef Tavernier**: Mevrouw de voorzitter, collega's, ik denk dat het vooral belangrijk is goed na te kijken wat er in het federaal akkoord van 11 februari 2000 stond. Daarin stond dat de regering het aantal mensen dat 's nachts stelselmatig aan geluidsbelasting wordt blootgesteld, wil doen dalen door een dubbele aanpak. Enerzijds, wil zij de zones van geluidsbelasting zoveel mogelijk beperken en, anderzijds, wil zij binnen de zones die met geluidsbelasting worden geconfronteerd, een bijzonder beleid voeren inzake ruimtelijke ordening en isolatieprogramma's. Het uitgangspunt van dat beleid is het vastleggen van de zones met hinderlijke geluidsbelasting. Hiertoe worden bewoonde zones afgebakend met een geluidsbelasting boven een bepaalde norm. De grenzen van de zones zijn geluidscontouren die bijgevolg punten verbinden met een gelijke geluidsbelasting, de contour van 55 decibel of dBA. Buiten de geluidscontour is de geluidsbelasting gemiddeld lager en daarbinnen hoger. Op die manier kan men berekenen hoeveel personen die binnen een zone wonen, minstens aan een bepaald geluidsniveau worden blootgesteld. Dat was het akkoord van 11 februari 2000.

personnes sont censées avoir besoin d'une isolation dans le futur, alors qu'actuellement, elles ne sont officiellement pas victimes de nuisances?

Le ministre se rallie-t-il aux zones d'isolation telles qu'elles sont actuellement définies? Les cartes délimitant ces zones d'isolation peuvent-elles nous être fournies? Ne faudra-t-il pas isoler plus de maisons en raison de la dispersion prévue des vols? Une isolation accrue des habitations ne va-t-elle pas engendrer des problèmes de santé supplémentaires? N'est-il pas plus sain de dormir avec les fenêtres ouvertes?

02.05 **Jef Tavernier**, ministre: L'accord fédéral du 11 février 2000 traduit la volonté du gouvernement de réduire le nombre de personnes exposées aux nuisances sonores la nuit, par la mise en œuvre d'une double approche. Cette approche reposera sur la limitation des zones de nuisances sonores et l'application d'une politique spécifique en matière d'aménagement du territoire et de programmes d'isolation dans les zones exposées aux nuisances sonores. Le fondement de cette politique est la définition des zones soumises à des nuisances

Ik voeg daaraan toe dat mijn voorganger geen bevoegd minister was, evenmin als ikzelf, maar wel lid van het kernkabinet. Ik doe niets af van de gezamenlijke verantwoordelijkheid, maar op federaal gebied zijn in de eerste plaats de ministers Daems en Durant verantwoordelijk.

Geluidsproblematiek is de voorbije jaren een duidelijk discussiepunt in het Brussels. Nu is dat natuurlijk nog sterker aan de orde tengevolge van de concentratie. Dat is vooral ook zo, omdat het uit de vlucht nemen van bepaalde lawaaierige toestellen niet op hetzelfde moment gebeurde als de concentratie, maar een beetje later. Nu ondervinden blijkbaar personen die vroeger weinig of niet werden gehinderd, wel hinder. Tegelijkertijd zijn er natuurlijk ook een hele hoop die vroeger wel hinder ondervonden en die op het moment zeer gelukkig zijn. Dat moeten we toch in het achterhoofd houden.

Ik beperk mij hoofdzakelijk tot de geluidshinder. Het is duidelijk dat de problematiek van de kerosine-uitstoot van vliegtuigen die om vliegtechnische redenen ballast kwijt willen, zich zowel overdag als 's nachts voordoet. Uiteindelijk, waar de kerosine ook wordt uitgestoten, het is duidelijk dat dat niet kan. Dat is een problematiek die door mijn partij en de groeperingen waartoe ik behoor, al jaren wordt aangekaart. Het is immers een van de grote milieuvervuulende elementen van het vliegtuigverkeer. Maar goed, er is nu blijkbaar een maatschappelijk optie dat men dat een beetje onder tafel schuift. Trouwens, men merkt dat ook aan de prijsvorming van de kerosine in vergelijking met andere brandstoffen. Daarom concentreer ik mij hier op de geluidsproblematiek.

De uitgangspunten waren: geen nieuwe gehinderden, minder gehinderden en geen bijkomende overlast voor de reeds gehinderden. Vanuit die uitgangspunten kwam men tot de conclusie dat dit voor de volksgezondheid een betere zaak zou zijn. Men heeft dan geprobeerd, rekeninghoudend met de veiligheid, de vliegprocedures en de vliegroutes te optimaliseren. Op basis van de uitgangspunten is men uiteindelijk tot een akkoord gekomen binnen de federale regering en met de betrokken Gewesten, dus Vlaanderen en Brussel. Ik denk dat alle leden van de betrokken regeringen min of meer wisten waarover het ging. Ik wil mijn deel van de collectieve verantwoordelijkheid dus niet ontkopen.

Maar uit de reacties die wij kregen, stellen wij vast dat de realiteit niet overeenstemt met het theoretische model van wat men dacht te bereiken twee jaar geleden. Ik vind dat men op zo'n moment moet durven een akkoord opnieuw te bekijken. Men moet durven kijken naar de uitgangspunten. Men moet durven kijken of men de doelstellingen ook haalt. Nu, het gevolg is dan ook dat het federale niveau, het Vlaamse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest opnieuw aan tafel zitten om een aantal aspecten van het akkoord van 16 juli dit jaar opnieuw te bekijken. Daarbij wordt gedacht aan een andere definitie van hinder waarbij niet alleen rekening gehouden wordt met de geluidsbelasting op het moment zelf, de eventuele piekbelasting, maar ook met de frequentie van vliegbewegingen, in hoofdzaak dan het opstijgen.

Door een verdere toetsing aan de aanbevelingen van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) wordt ook het

sonores très gênantes. Les limites des zones relient des points affichant un même degré de nuisances sonores de 55 décibels. Cet accord relève de la responsabilité des ministres fédéraux, M. Daems et Mme Durant.

Etant donné que le retrait de certains appareils bruyants n'est pas allé de pair avec la concentration des vols, certaines personnes sont incommodées aujourd'hui alors qu'elles ne l'étaient pas auparavant ou en tout cas, dans une moindre mesure. Nous ne pouvons toutefois oublier que d'autres personnes qui souffraient beaucoup de ces nuisances dans le passé, en sont à présent débarrassées.

Les rejets de kérosène par des avions qui devraient s'alléger pour des raisons de technique de vols sont bien évidemment interdits. Mon groupe a déjà souligné ce point à plusieurs reprises. Toutefois, le prix du kérosène montre clairement que cette question n'est pas considérée comme un problème de société majeur. C'est la raison pour laquelle ma réponse est axée sur les nuisances sonores.

Les hypothèses, lors de la conclusion de l'accord du 16 juillet 2002, étaient que plus aucun nouvel habitant ne devait être exposé à des nuisances, que le nombre de personnes exposées aux nuisances devait diminuer et que les nuisances ne devaient pas s'aggraver pour ceux qui les subissent déjà. Il s'avère aujourd'hui que la réalité diffère sensiblement du modèle théorique et c'est la raison pour laquelle le pouvoir fédéral, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale se concertent pour réexaminer certains aspects de l'accord.

Il est envisagé de redéfinir la notion de nuisance en tenant

gezondheidsaspect mee opgenomen in de definitie van hinder. Wie "onderwonende" is, wordt bepaald via de geluidscontouren zoals die gedefinieerd zijn in het akkoord van februari 2000. Nu is het niet zo dat het gezondheidsaspect geen element zou zijn geweest in de discussie. Dat wil ik heel formeel zeggen. Ook als parlamentslid in die periode hebben wij vanuit onze groep verschillende keren – en ik weet dat ook van mijn voorganger – gewezen op een aantal studies die precies wezen op de problematiek voor de volksgezondheid, meer specifiek inzake nachtvluchten. Ondanks het verwijzen naar de bestaande literatuur en de bestaande studies – weliswaar voor andere luchthavens – heeft men toch een bepaalde beslissing genomen, zeg maar: een politieke beslissing. Dat betekent: men heeft een optie gekozen, geen partijpolitieke maar een beleidsoptie, waarvan men dacht dat de gezondheidseffecten beperkt zouden zijn en dat de situatie beter zou zijn dan voorheen. Wij hebben die keuze aanvaard, en ik weet dat mijn voorganger ze aanvaard heeft, zonder daar enthousiast over te zijn. Ten gronde, zeker wat nachtvluchten betreft, hadden wij een andere optie.

Maar stellen dat daar niet over volksgezondheid zou gesproken zijn, is fout. Dat aspect is in de discussie ingebracht. Trouwens, wanneer men het heeft over gehinderden gebeurt dat duidelijk met in het achterhoofd het aspect gezondheid. De Wereldgezondheidsorganisatie spreekt over 5 cumulatieve criteria: de gemiddelde geluidsdruk (LAeq), de maximale geluidsdruk (LAmx), het aantal vliegbewegingen of de frequentie, het verschil tussen het niveau van achtergrondlawaai en het piekniveau, en de tonale samenstelling van het geluid.

De Wereldgezondheidsorganisatie heeft een bepaalde nachtnorm voorgesteld, te weten 26 decibels, als zijnde het maximaal geluid dat 's nachts in een slaapkamer mag heersen. Dat komt overeen met ongeveer 55 decibel buitenshuis.

De **voorzitter**: Aan het volume van de vellen te zien bent u vermoedelijk halverwege uw antwoord, maar u was reeds acht minuten aan het woord en ik moet u erop wijzen dat om 14.15 uur een volgend deel van de vergadering start.

Misschien kunt u het technische gedeelte van uw antwoord wat inkorten.

02.06 Minister **Jef Tavernier**: Mevrouw de voorzitter, sta mij toe nog duidelijk te wijzen op de volgende punten.

Ten eerste, er werd gekeken naar en allusie gemaakt op elementen van wetenschappelijke studie omtrent gezondheid en met die elementen werden ingebracht.

Ten tweede, de Wereldgezondheidsorganisatie heeft bepaalde normen vooropgesteld. Het is belangrijk ons daarop te baseren. Het gaat hier niet om één element, maar om vijf criteria.

Wij zijn ons ervan bewust dat er zich inderdaad gezondheidsproblemen voordoen, zeker in de nieuwe zones waar men vroeger niet zozeer met geluidshinder werd geconfronteerd en wij nemen die zaken echt au sérieux.

Vorige week of veertien dagen geleden ontving ik trouwens op mijn kabinet een van de geneesheren uit Meise, die mij een zeer

compte du bruit au moment où il se produit mais aussi de la fréquence des mouvements d'avions ainsi que des directives de l'Organisation mondiale de la Santé. L'OMS discerne cinq critères cumulatifs : la pression sonore moyenne, la pression sonore maximale, le nombre de mouvements d'avions ou la fréquence, la différence entre le niveau du bruit de fond et le niveau de crête, et la composition tonale du bruit. L'OMS propose une norme de nuit de 26 décibel dans les habitations, ce qui correspond à 55 décibels à l'extérieur. Les riverains sont identifiés sur la base des contours sonores fixés dans le cadre de l'accord de février 2000.

02.06 Minister **Jef Tavernier**: Je tiens à souligner que l'aspect sanitaire a déjà été abordé précédemment dans la discussion. Mon prédécesseur a maintes fois rappelé les résultats d'études sur les conséquences des vols de nuit pour la santé. Les parties aux négociations ont toutefois considéré que les conséquences de leurs options politiques sur la santé seraient limitées et que la situation serait meilleure que précédemment. Mon prédécesseur avait admis cette option sans toutefois témoigner de l'enthousiasme.

deskundige uitleg gaf en wees op de elementen die volgens hem belangrijk zijn en in de oorspronkelijke benadering van het probleem onvoldoende aan bod waren gekomen, onder andere de frequentie.

Het is onze bedoeling om op basis van bepaalde knelpunten een vorm van gezondheidsenquête op te stellen en wij zullen rekening houden met alle elementen en opnieuw het onderscheid tussen de zone waar wordt geïsoleerd en de zone waar dat niet gebeurt, onderzoeken.

Thans nemen wij de bepalingen van het akkoord opnieuw onder de loep. De gezondheidsaspecten zijn een belangrijke toetsteen en er wordt overleg gepleegd tussen de Gewesten en de federale overheid.

Bovendien moet er een kosten-batenanalyse worden gemaakt van nachtvluchten. In die analyse zijn uiteraard de gezondheidseffecten belangrijk.

Op basis daarvan komen wij tot een nieuw overleg en wellicht ook tot het uitwerken van aangepaste oplossingen. In dat verband rijzen er twee vragen. Ten eerste is er de vraag naar de nachtvluchten in se. Soms krijgt men de indruk bij bepaalde discussies dat men tracht de zaken te verschuiven en de zwarte piet door te geven als het ware, bijvoorbeeld via een spreiding, net alsof dat de oplossing terzake zou zijn. Ten tweede, men discussieert ernstig over de vraag of er al dan niet tot spreiding moet worden overgegaan en ik meen dat men afstapt van de absolute concentratie, al wil ik hier niet vooruitlopen op de resultaten. Dat is hoe dan ook belangrijk.

Men kan natuurlijk over nachtvluchten spreken en alle andere elementen ter discussie stellen, wat op dit moment gebeurt, met de volksgezondheid voor ogen.

Dans le débat, il a donc bien été tenu compte d'études scientifiques consacrées aux effets des vols de nuit sur la santé. Nous nous rendons parfaitement compte que des problèmes de santé se posent dans des zones dont les habitants étaient, par le passé, confronté dans une mesure bien moindre à des nuisances sonores et nous prenons leurs plaintes au sérieux.

J'ai reçu à mon cabinet un médecin de Meise qui a attiré mon attention sur l'importance de la fréquence des vols. Je vais faire réaliser une enquête de santé axée sur certains problèmes qui restent sans solution. Quoi qu'il en soit, les dispositions de l'accord seront réexaminées scrupuleusement : la concertation entre Régions et pouvoir fédéral bat son plein.

Pour pouvoir parvenir à une solution, nous devons nous poser deux questions. Primo : à quel résultat final aboutit une analyse des coûts et des avantages des vols de nuit? Il va de soi que, dans le cadre de cette analyse, il convient de prendre en considération les effets de ces vols sur la santé. Secundo: la dispersion des vols de nuit est-elle opportune? J'ai l'impression qu'on renonce à la concentration absolue mais je ne souhaite pas anticiper les résultats.

02.07 Frieda Brepoels (VU&ID): Mevrouw de voorzitter, ik wil twee zaken opmerken. Ik vind dat de minister heel vlug de milieuproblematiek afhandelt, zoals de kerosine-uitstoot.

02.07 Frieda Brepoels (VU&ID): Le ministre expédie un peu rapidement le problème environnemental, notamment en ce qui concerne les rejets de kérosène.

02.08 Minister Jef Tavernier: Ik wil dat helemaal niet minimaliseren.

02.08 Jef Tavernier, ministre: Je ne veux en aucun cas minimiser cet aspect du problème.

02.09 Frieda Brepoels (VU&ID): In het kader van dit akkoord is dit ook belangrijk omdat men de concentratie op een bepaald gebied doorvoert. Men forceert een aantal bochten waardoor nog meer verbruik op die strook wordt gerealiseerd. U hebt ook over de algemene problematiek gesproken. Mevrouw Durant heeft al vaak

02.09 Frieda Brepoels (VU&ID): La concentration des vols au-dessus d'une zone définie induit une forte hausse de la consommation de kérosène dans

gezegd dat er geen belastingen zijn op kerosine, terwijl dat op een aantal andere brandstoffen wel het geval is. Men moet weten wat men wil.

Wat de geluidsproblematiek betreft, zegt u dat het akkoord opnieuw zal moeten worden bekeken.

02.10 Minister **Jef Tavernier**: Het wordt opnieuw bekeken.

02.11 **Frieda Brepoels** (VU&ID): Het wordt opnieuw bekeken, maar na twee jaar studeren en discussie stel ik vast dat men nu eindelijk doorheeft – de collega's hebben dat ongeveer allemaal ingebracht – dat de frequentie een heel belangrijk gegeven is in dit verhaal. Ik kan u niet goed volgen als u zegt dat alle leden van de regering wisten waarover het ging. Blijkbaar wisten ze het niet en hebben ze zich heel slecht laten informeren en omringen door deskundigen. De mensen ter plekke zijn bijna meer gespecialiseerd en meer expert geworden dan alle kabinetsmedewerkers en experts die de regering erbij heeft gehaald.

Ten slotte, ik ben ervan overtuigd – ik heb dat al voldoende begrepen, ook uit reacties van de Brusselse regering – dat men de 80% concentratie uit dat akkoord zal wensen te behouden omdat dit ook in het akkoord was overeengekomen zonder rekening te houden met de impactstudie. Ik stel vast dat de Vlamingen in de Noordrand boven Brussel met de gebakken peren zitten, ook nu, in de feestperiode. Ze zitten al maanden met het probleem zonder dat de regering erin slaagt ook maar enige stroomlijning in dit dossier te krijgen. De gezondheidsproblemen zijn er dan ook naar. We stellen ze alleen vast, maar we doen er in feite niets aan.

02.12 **Els Van Weert** (VU&ID): Mijnheer de minister, uiteraard hebt u destijds regelmatig verwezen naar de standpunten van uw partij, maar ik heb het liever over de standpunten van de regering. U hebt gewezen op de gezondheidseffecten van, onder andere, nachtvluchten. Dat betwist ik ook niet. Ik zeg alleen dat met het oog op de concentratie, de gezondheidsproblemen die daarmee gepaard gaan – specifiek in die zone waar de concentratie plaatsvindt – niet of onvoldoende zijn ingeschat voorafgaand aan het nemen van die beslissing. Ik denk dat uw toelichting dit alleen maar mee in de verf zet. Dat wat het verleden betreft.

Ik vind het wel positief in het antwoord dat we van de minister hebben gekregen, dat men nu wel degelijk – onder andere door de terechte klachten die uit de regio zelf komen – bepaalde aspecten opnieuw wil bekijken. Wij kijken met spanning uit naar het resultaat dat daaruit zal voortkomen. Zeker de inbreng van het begrip frequentie in de bepaling over de hinder, is een essentieel punt. Ik hoop dat het ook consequenties zal hebben in de concrete praktijk op het terrein.

02.13 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Mevrouw de voorzitter, het antwoord is natuurlijk niet heel erg volledig. Ik begrijp wel dat een

ce périmètre. Pourquoi aucun impôt n'est-il prélevé sur la consommation de kérosène, à l'inverse de ce qui se fait pour tous les autres carburants?

Le ministre déclare donc que l'accord sera réexaminé en vue de réduire les nuisances sonores.

02.10 **Jef Tavernier**, ministre: En effet.

02.11 **Frieda Brepoels** (VU&ID): Après deux ans d'études et de discussions, le gouvernement réalise enfin que la fréquence des vols de nuit joue aussi un rôle majeur. Les différents acteurs de ce dossier se seraient-ils très mal informés au cours des dernières années?

J'ai la conviction que la concentration de 80 pour cent prévue par l'accord sera maintenue. Les Flamands de la périphérie nord de Bruxelles sont donc bien mal embarqués. Le gouvernement fédéral constate les problèmes de santé mais n'adapte en rien sa politique.

02.12 **Els Van Weert** (VU&ID): L'exposé du ministre confirme tout simplement qu'on a sous-estimé les problèmes de santé qu'entraînerait la concentration avant de prendre la décision définitive concernant cette dernière. Nous nous réjouissons d'apprendre que certains aspects vont être réexaminés et nous attendons les résultats de cet exercice avec beaucoup d'impatience. Il est essentiel de tenir compte de la fréquence pour déterminer les nuisances.

02.13 **Bart Laeremans** (VLAAMS BLOK): Nombre de mes questions

minister niet zoveel tijd en mogelijkheden heeft, maar heel wat vragen zijn onbeantwoord gebleven. Er zijn ook heel wat vaagheden gebleven. De minister zegt dat men een kosten-batenanalyse zou willen maken. Dat stond vanmorgen op de agenda van de commissie voor de Infrastructuur, maar het is uiteindelijk afgevoerd naar januari. Het is helemaal niet duidelijk of de regering of de meerderheid dat wil. Er is een voorstel van resolutie van Agalev en Ecolo, maar er is tot nu toe geen duidelijkheid over het standpunt van de andere partijen. Ik heb daar trouwens vraagtekens bij.

Er staan 2.500 jobs op de helling en zelfs minister Durant is de mensen van DHL gaan geruststellen met de belofte de nachtvluchten niet te verbieden. De Groenen blijven dit maar herhalen en voor verwarring zorgen in onze streek. Ik denk dat dit zeer onverstandig en onrealistisch is. Men blijft de mensen iets wijsmaken.

U zegt dat er aangepaste oplossingen komen, maar het is helemaal niet duidelijk in welke richting die gaan. Het akkoord van notificatie van het overlegcomité is heel duidelijk. Het eerste punt stelt dat de akkoorden van 22 februari en 16 juli onverkort worden uitgevoerd. Het principe van de concentratie wordt gehandhaafd en ik had graag geweten of men daar dan eindelijk komaf mee maakt. Ik vrees echter dat het een soort halfslachtige oplossing dreigt te worden. De minister is daar zeer cryptisch over geweest: de absolute concentratie ziet men niet meer zitten, maar wat wil men dan wel? Als men dezelfde streek nog altijd blijft teisteren, met een beetje uitwaaiing in deze of gene richting, blijft het nog altijd de Noordrand.

Minister Durant heeft het daarnet nog gezegd. Men zou de Ring volgen en zorgen dat Wemmel niet wordt geraakt, misschien omdat daar faciliteiten zijn, maar Strombeek en Koningslo zitten er dan weer bij. Vroeger was het boven Sint-Agatha-Berchem, Jette en daarna werd het verkeer verlegd tot boven de Ring. Nu gaat men weer tot net onder de Ring, maar toch niet boven Brussel.

Mijnheer de minister, op dit moment gaat slechts 1,6% van de vluchten echt boven Brussel, waar dit vroeger veel meer het geval was. Welnu, volgens ons kan dit niet: er moet in alle richtingen worden gespreid. Dit is de enige billijke oplossing. Om het aanschouwelijk voor te stellen: wat wij aan deconcentratie willen is er een à la Volksunie. Ik bedoel daarmee: een deel naar de VLD, een deel naar de SP.A, een deel naar Agalev, een deel naar N-VA. Dat zou duidelijk zijn. Een klein beetje uitwaaiëren is een halfslachtige oplossing, waarmee u uiteindelijk niemand tevreden stelt.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

03 Question de Mme Karine Lalieux au ministre de la Protection de la consommation, de la Santé publique et de l'Environnement sur "l'agrément des anesthésistes" (n° A558)

03 Vraag van mevrouw Karine Lalieux aan de minister van Consumentenzaken, Volksgezondheid en Leefmilieu over "de erkenning van anesthesisten" (nr. A558)

03.01 Karine Lalieux (PS): Madame la présidente, l'arrêté royal du 15 septembre 1979 fixant les critères spéciaux d'agrément des médecins spécialistes, des maîtres de stage et des services de stage

sont restées sans réponse. La majorité est-elle par exemple pour ou contre une étude des coûts et des avantages? La commission de l'Infrastructure a demandé l'ajournement de ce point de l'ordre du jour à une date postérieure aux vacances de Noël. Nous connaissons la teneur de la résolution d'Agalev et d'Ecolo en cette matière mais nous ignorons la position précise des autres partis.

2.500 emplois sont d'ailleurs remis en question et la ministre Durant elle-même a déjà rassuré les travailleurs de DHL sur le fait que les vols de nuit ne seront pas interdits. Il nous faut en effet rester réalistes et tenter de ne pas susciter la confusion dans la région.

L'on ne sait pas encore clairement quelle forme prendront les solutions adaptées. Il a été décidé au sein du Comité de concertation que les accords du 22 février 2000 et du 16 juillet 2002 seront mis en oeuvre intégralement. Le principe de la concentration est maintenu. Dans ce cas, quelle est la solution de rechange pour la concentration absolue? Le ministre est obscur sur ce point. Même avec une dispersion des vols, c'est surtout la périphérie Nord qui continuera à pâtir du bruit. Nous sommes partisans d'une dispersion dans toutes les directions. Il n'est pas possible que 1,6 pour cent à peine des vols survolent la Ville de Bruxelles.

03.01 Karine Lalieux (PS): Een ministerieel besluit van 15 september 1979 regelt de

pour la spécialité d'anesthésiologie détermine les conditions d'accès à la profession d'anesthésiste. Lorsqu'une personne remplit les conditions légales à la reconnaissance de la profession, à savoir le stage, la réussite des examens théoriques et un mémoire, elle doit encore passer devant une commission d'agrément pour l'obtention légale de son numéro d'INAMI et de son inscription au tableau du conseil de l'Ordre des médecins.

Monsieur le ministre, je me pose quelques questions quant au rôle précis de cette commission. Quel est son rôle exact? Peut-elle faire repasser un examen et remettre ainsi en cause les résultats obtenus lors du diplôme et du stage, légal, je précise? Quel est son pouvoir exact de décision? Selon quels critères objectifs peut-elle décider? Quel est le rôle du ministre qui signe les décisions prises par cette commission? Quelle est la jurisprudence concernant les personnes qui ont suivi les cursus au titre de grade scientifique et ont ensuite fait des formations, des stages et des examens nécessaires pour se faire reconnaître l'équivalent de leur diplôme au niveau du grade légal? Pourriez-vous me donner le nombre de demandes introduites par les anesthésistes pour obtenir ces agréments? Combien ont été retenus? Quelles ont été les motifs les plus souvent retenus pour leur refuser cet agrément?

03.02 Jef Tavernier, ministre: Madame la présidente, madame Lalieux, la question est assez détaillée mais je peux vous fournir quelques éléments de réponse.

En ce qui concerne le rôle de la commission d'agrément d'anesthésiologie, les critères d'agrément ainsi que la façon dont le processus décisionnel est mis en place, je puis vous communiquer les éléments suivants. Toutes les formations de médecins spécialistes en Belgique relèvent de la compétence des commissions d'agrément instituées auprès du SPF Santé publique. Ce sont des commissions qui, au départ de la formation, donnent un avis quant à l'approbation du plan de stage et, ultérieurement, quant à l'agrément une fois le stage de formation réalisé. Aucune autre formation non supervisée par le SPF Santé publique n'a de valeur légale, ni en Belgique, ni au niveau européen. Les commissions donnent des avis tout au long de la procédure du stage suivant la réglementation en vigueur et le ministre qui a la Santé publique dans ses attributions délivre l'agrément du titre professionnel particulier de médecin spécialiste.

Quant au rôle du ministre qui a la Santé publique dans ses attributions, je vous prie de bien vouloir vous référer à l'arrêté royal n°78 qui, en son article 35, décrit la procédure d'agrément.

En ce qui concerne les cursus au grade scientifique, il ne s'agit pas d'une procédure d'agrément stricto sensu mais plus exactement

bijzondere criteria voor de erkenning van anesthesisten. Wie aan de wettelijke voorwaarden voldoet, moet dan nog voor een erkenningscommissie verschijnen.

Wat is precies de rol van die commissie? Kan ze beslissen dat een kandidaat een examen moet overdoen? Welke beslissingsmacht heeft de commissie? Volgens welke objectieve criteria kan ze beslissingen nemen? Wat is de rol van de minister die de beslissingen ondertekent? Wat zegt de jurisprudentie over personen die de opleiding voor het behalen van de wetenschappelijke graad hebben gevolgd en daarna de vereiste opleidingen, stages en examens tot een goed einde gebracht hebben om het equivalent van hun diploma als wettelijke graad te laten erkennen? Hoeveel erkenningsaanvragen werden er ingediend? In hoeveel gevallen werd de erkenning verleend? Wat zijn de meest voorkomende weigeringsgronden?

03.02 Minister Jef Tavernier: De bij de FOD Volksgezondheid ingestelde erkenningscommissies zijn bevoegd voor alle opleidingen van specialisten in België. Aan het begin van de opleidingen brengen deze commissies een advies uit met betrekking tot de goedkeuring van het stageplan, en naderhand een advies met betrekking tot de erkenning. De commissies baseren zich daarvoor op de vigerende regelgeving, en de bevoegde minister verleent de erkenning van de beroepstitel.

De rol van de bevoegde minister wordt geregeld bij het K.B. nr. 78.

Wat de opleiding voor de wetenschappelijke graad betreft, gaat het om een equivalentieprocedure die, conform de Europese jurisprudentie, bestaat in een vergelijkend onderzoek tussen de

d'une procédure d'équivalence qui, lorsque le titre dont est déjà porteur le requérant n'est pas conforme au sens de la directive précitée, doit, en vertu de la jurisprudence européenne, faire l'objet d'un examen comparatif entre la formation suivie et l'équivalence de la formation sollicitée. Il s'agit de la jurisprudence de l'arrêt Driessen du 22 janvier 2002.

Il y a donc ici dans la réponse les phrases importantes. Concernant le nombre d'agrément en anesthésiologie, à titre indicatif pour l'année 2002, 94 agréments de médecins spécialistes en anesthésiologie ont été délivrés à ce jour, 53 francophones et 41 néerlandophones. Je demanderai au président de la commission d'agrément de dénombrer les demandes d'agrément qui ont été rejetées et je m'informerai également des raisons du refus.

En ce qui concerne le nombre insuffisant d'anesthésistes, étant donné l'augmentation de la pression du travail, les exigences plus élevées en matière de qualité, une perception autre de la carrière professionnelle et la féminisation généralisée des professions médicales, on peut présumer que le nombre de médecins spécialisés en anesthésiologie risque à l'avenir d'être insuffisant. Il est néanmoins difficile d'évaluer quand cette pénurie se fera sentir et quelle en sera l'importance car on doit pour ce faire concevoir des modèles basés sur des suppositions discutables. Quoi qu'il en soit, il semble qu'on ne connaîtra pas de pénurie compromettant la dispense de soins continus aux patients ou la santé publique en général avant 2010.

En ce qui concerne les médecins spécialistes qui peuvent choisir d'exercer leur profession dans d'autres pays de l'Union européenne, la libre circulation européenne, dont un des fondements réside dans le respect du principe de non-discrimination sur la base de la nationalité, a certainement des effets dans chacun des États membres mais cela correspond à la volonté des États signataires du traité de la Communauté européenne. La décision d'exercer la profession à l'étranger peut notamment dépendre d'une meilleure rémunération et d'un régime de travail plus attractif. Il existe en effet des différences entre les pays de l'Union européenne dans la culture du travail d'une part et dans les normes en matière de continuité et d'accessibilité de la médecine d'autre part. Il est improbable que les règles d'agrément en vigueur pour les médecins spécialistes en Belgique soient à l'origine de l'expatriation des médecins.

03.03 Karine Lalieux (PS): Monsieur le ministre, le problème, c'est que je n'ai pas obtenu de réponse à mes questions parce que je voulais savoir si, une fois que la personne a réussi ses stages agréés par la commission, qu'elle a réussi ses examens agréés légalement par les universités, qu'elle a réussi son mémoire, la commission peut refuser son agrément INAMI? C'était ma question et je n'ai pas entendu la réponse. Si vous voulez, je reviens après les vacances de Noël mais je pense que c'est une question importante parce qu'il y a beaucoup de refus d'agrément alors que tous les examens, les stages et les mémoires ont été faits. On se demande quel est le vrai pouvoir de cette commission par rapport à un diplôme qui a été obtenu légalement. Je vais lire votre réponse et j'y reviendrai au besoin.

03.04 Jef Tavernier, ministre: Les commissions donnent des avis

gevolgde opleiding en het equivalent van de gevraagde opleiding.

In 2002 werden tot dusver 94 specialisten in de anesthesiologie erkend, 53 Franstaligen en 41 Nederlandstaligen. Ik zal de voorzitters van de erkenningscommissies vragen hoeveel aanvragen tot erkenning werden geweigerd en op welke gronden die weigering stoelde.

Het lijkt erop dat wij vóór 2010 niet met een zodanig tekort aan specialisten in de anesthesiologie zullen worden geconfronteerd dat de volksgezondheid erdoor in het gedrang zou kunnen komen.

Het vrij verkeer van personen in de Europese Unie heeft ongetwijfeld gevolgen in alle lidstaten maar die lidstaten hebben dat nu eenmaal zo gewild. De beslissing om het beroep in het buitenland uit te oefenen kan onder meer verband houden met het feit dat men er meer kan verdienen en dat de werkomstandigheden er beter zijn. Het is weinig waarschijnlijk dat de erkenningsregels aan de oorsprong liggen van de beslissing van de artsen om in het buitenland aan de slag te gaan.

03.03 Karine Lalieux (PS): Ik wilde weten of de commissie de RIZIV-erkenning kan weigeren van een persoon die zijn stages met succes heeft volbracht en geslaagd is voor de examens en zijn scriptie. Zelfs in die omstandigheden wordt de erkenning vaak geweigerd. Men kan zich afvragen over welke bevoegdheden de commissie echt beschikt.

03.04 Minister Jef Tavernier: De

tout au long de la procédure du stage suivant les réglementations en vigueur et le ministre qui a la Santé publique dans ses attributions délivre l'agrément.

03.05 Karine Lalieux (PS): Une fois qu'une personne a réussi tous ses stages, tous ses examens, sous l'avis d'ailleurs de la commission, elle doit repasser devant cette commission. C'est la pratique. Si vous vous informez, vous verrez que c'est la pratique.

Et cette commission doit apparemment repasser des questions à ce moment-là, alors que cela n'est indiqué dans aucun arrêté. Elle peut dire, même si vous avez réussi votre examen et vos stages, qu'elle ne vous remet pas votre agrément INAMI. C'est ce qui se passe aujourd'hui dans votre commission, monsieur le ministre. Je me demande si ce pouvoir est réel.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 14.30 uur.
La réunion publique de commission est levée à 14.30 heures.*

commissies geven adviezen en de bevoegde minister verleent de erkenning.

03.05 Karine Lalieux (PS): Nadat de betrokkene geslaagd is voor de stages en de examens, moet hij opnieuw voor die commissie verschijnen. Zo verloopt het.

En die commissie moet blijkbaar op dat moment opnieuw vragen stellen, terwijl dat in geen enkel besluit vermeld staat. Zelfs wanneer de betrokkene geslaagd is voor het examen en voor de stages, kan zij zeggen dat zij de RIZIV-erkenning niet verleent. Dat is wat er vandaag in uw commissie gebeurt, mijnheer de minister. Ik vraag mij af of zij die bevoegdheid echt heeft.